

از نیمه گذشتیم؛ پیشرفت بازسازی واحد ۴۱۰۰ به ۶۰ درصد رسید

مجله الکترونیکی شرکت پالایش گاز فجر جم شماره ۲۶ مهر ۱۴۰۵

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران بر لزوم آمادگی کامل برای مدیریت چالش های ویژه تأمین انرژی در استان های شمالی در زمستان پیش‌رو تأکیدکرد.

مدیرعامل

افزایش ۵۰ درصدی تولید میعانات گازی پالایشگاه فجر جم در نیمه نخست سال ۱۴۰۵

مدیرعملیات

استانداردسازی۳۳نقشه فنی و کنترل کیفیت ۸۱ قطعه‌درپالایشگاه‌گازفجر جم

رئیس ICT

بررسی زمینه‌های همکاری پالایشگاه فجر جم و دانشگاه صنعتی شریف در حوزه تحول دیجیتال و هوش مصنوعی

مدیرمهندسی وتوسعه

پروژه بازسازی و نوسازی ردیف ۴۱۰۰ شیرین‌سازی و سرمایش با همکاری و هماهنگی تنگاتنگ گروه های مختلف مهندسی دستگاه‌نظارت

فرماندار

تقدیر فرماندار شهرستان از اقدامات پالایشگاه فجرجم در صیانت از منابع آب دشت ریز

فهرست

۳ افزایش ۵۰ درصدی تولید میعانات گازی پالایشگاه فجر جم در نیمه نخست سال ۱۴۰۵

۴ پروژه بازسازی ردیف ۴۱۰۰ شیرین سازی گاز و عبور از میانه راه

۵ گزارش تصویری بازسازی واحد ۴۱۰۰

۶ گزارش تصویری بازسازی واحد ۴۱۰۰

۷ نشست مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم با مدیر فناوری، امنیت و اطلاعات شرکت ملی گاز ایران

۸ بازسازی و تعمیر واحد یک شیرین سازی فرصتی برای نوسازی و بروزآوری تجهیزات / استانداردسازی ۳۳ نقشه فنی و کنترل کیفیت ۸۱ قطعه

۹ پیشرفت بازسازی پالایشگاه‌های گاز جلوتر از برنامه زمان‌بندی / تقدیر مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران از مدیریت HSE

۱۰ بازدید میدانی تیم HSE از روند اجرای پروژه بازسازی واحد ۴۱۰۰ / ارتقای فرهنگ ایمنی در مدارس

۱۱ گرامیداشت فداکاران عرصه HSE؛ تبیین دستاوردهای یک‌ساله و تشریح رویکردهای نوین ایمنی

۱۲ استقبال گسترده کارکنان از تورهای زیارتی و گردشگری مشهد / بررسی راهکارهای همکاری آموزشی و پژوهشی

۱۳ رقابت کارکنان پالایشگاه فجرجم در مرحله نیمه‌نهایی مسابقات قرآن و نهج‌البلاغه / درخشش شناگران پالایش گاز فجر جم

۱۴ اجرای موفق عملیات تخصصی بر روی SBM پایانه سیراف / نشست صمیمانه رئیس پایانه سیراف با کارکنان رستوران

۱۵ گرامیداشت روز ملی ایمنی و آتش‌نشانی در پایانه صادراتی سیراف / بهسازی و زیباسازی فضاهای رفاهی در فجر جم

۱۶ پلمپ تدریجی چاه‌های آب پالایشگاه فجرجم آغاز شد

۱۷ تقدیر فرماندار شهرستان از اقدامات پالایشگاه فجرجم در صیانت از منابع آب دشت ریز

۱۸ یادداشت مدیرعامل

۱۹ سخن سردبیر

شناسنامه ماهنامه

- روابط عمومی شرکت پالایش گازفجرجم / واحد خبر
- مدیر مسئول: سید مهدی احمدی
- سردبیر: سجاد بهزادی
- شماره ۲۶ ـ ۱۹ صفحه
- طراحی و صفحه آرایی : مرتضی آشیان
- عکاس: محمد بهزادی نسب

نشانی

- استان بوشهر-شهرستان جم
- تلفن: ۲۳۹۵-۰۷۷۳۱۶۸۲۶۴۸

مدیر عامل

در مقایسه با مدت مشابه:
افزایش ۵۰ درصدی تولید میعانات گازی پالایشگاه فجر جم در نیمه نخست سال ۱۴۰۵

مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم از تولید یک میلیون و ۶۷۸ هزار بشکه میعانات گازی در شش‌ماهه نخست سال جاری خبر داد و گفت: این میزان تولید در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، ۵۰ درصد افزایش داشته است.

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم، حمید خدری با اشاره به عملکرد تولیدی پالایشگاه در نیمه نخست سال ۱۴۰۵ اظهار کرد: در این مدت، علاوه بر تولید یک میلیون و ۶۷۸ هزار بشکه میعانات گازی، بیش از ۷ میلیارد و ۳۴۵ میلیون مترمکعب گاز و نزدیک به ۸ هزار تن گاز مایع (LPG) نیز تولید شده است.

وی با تأکید بر اهمیت رشد تولید میعانات گازی افزود: تحقق این افزایش ۵۰ درصدی در شرایطی رقم خورده است که پالایشگاه هم‌زمان اجرای پروژه‌های مهم تعمیرات اساسی را نیز در دستور کار داشته است؛ موضوعی که بیانگر توان فنی، برنامه‌ریزی دقیق و تلاش مستمر کارکنان در حفظ پایداری تولید است.

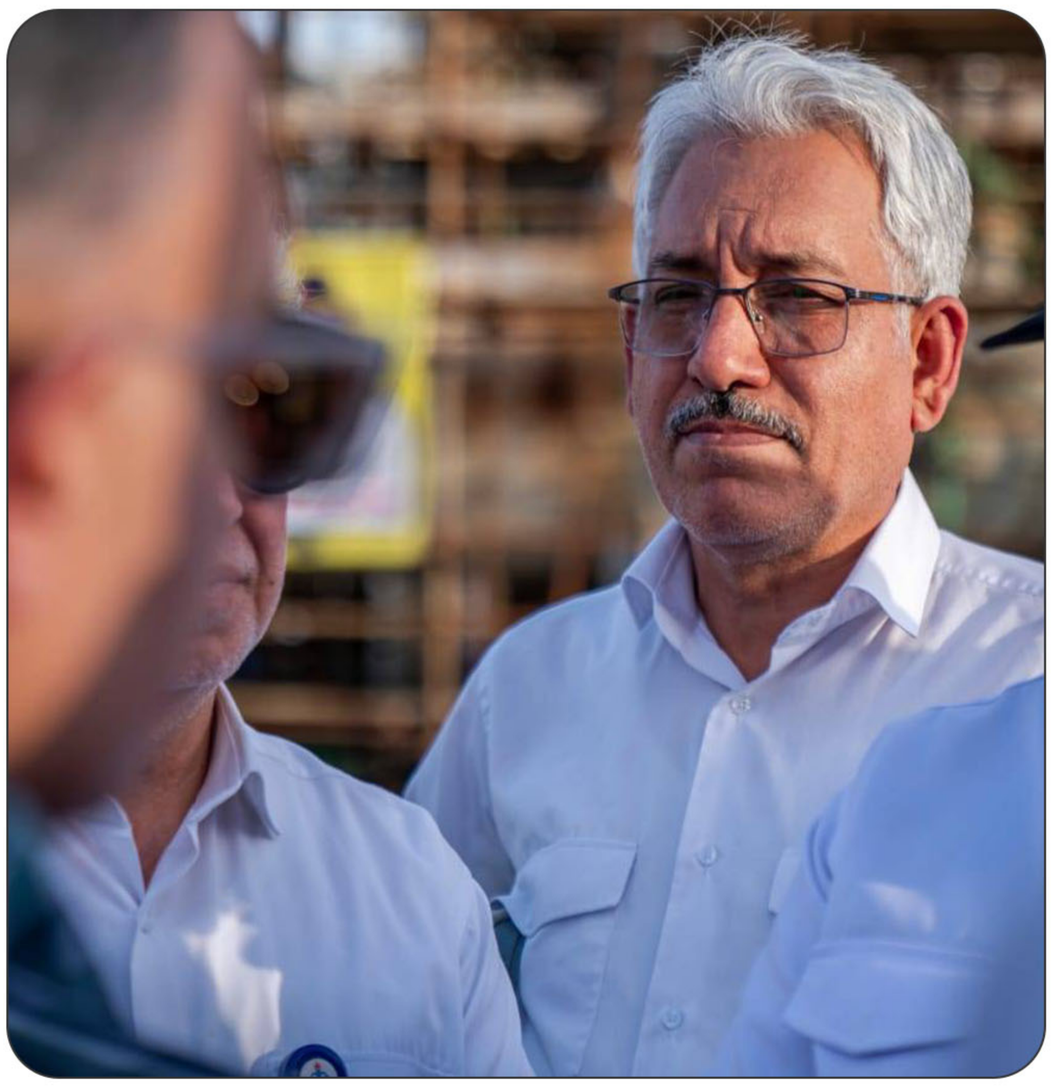
مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم با اشاره به نقش نیروی انسانی متخصص در تحقق اهداف تولیدی تصریح کرد: هماهنگی میان بخش‌های عملیاتی، تعمیراتی و پشتیبانی و تعهد کارکنان به انجام وظایف، از عوامل مؤثر در تداوم تولید و پیشبرد پروژه‌های تعمیراتی بوده است.

خدری همچنین رعایت الزامات ایمنی، بهداشت و محیط زیست (HSE) را در کنار تحقق اهداف تولیدی ضروری دانست و بر اهمیت اجرای فعالیت‌های عملیاتی و تعمیراتی با رعایت استانداردهای ایمنی و صیانت از نیروی انسانی و تجهیزات تأکید کرد.

وی تداوم تولید پایدار در نیمه دوم سال را از ماموریت های مهم شرکت پالایش گازفجرجم دانست.

پروژه بازسازی ردیف ۴۱۰۰ شیرین سازی گاز و عبور از میانه راه

مدیر مهندسی و توسعه طی مصاحبه ای آخرین وضعیت پروژه بشرح زیر بر شمرد.

پروژه بازسازی و نوسازی ردیف ۴۱۰۰ شیرین‌سازی و سرمایش با همکاری و هماهنگی تنگاتنگ گروه های مختلف مهندسی دستگاه نظارت/مشاور و پیمانکار محترم پروژه PC، به لطف خداوند متعال بطور کلی متناسب با برنامه زمان‌بندی بوده و سرعت اجرایی چشم گیری به خود گرفته است.

مطابق آخرین PSR اخذ شده اقلام مورد نیاز یا در حال انتقال به کارگاه پروژه بود یا توسط تامین کنندگان طبق تعهد در حال ساخت می باشد و بحمدالله با توجه به شرایط حاکم جای نگرانی وجود ندارد.

در این مقطع، با تمرکز بر رعایت دقیق استانداردهای مهندسی و ایمنی، اقدامات کلیدی زیر به انجام رسیده یا در حال انجام است.

نصب تیرهای عمودی و افقی (استیل استراکچر): عملیات نصب سازه‌های فلزی و استراکچرهای عظیم با دقت ابعادی بالا جهت استقرار ایمن تجهیزات و پایپ‌رک‌ها به اتمام و تخته ریزی برای اجرای پایپینگ نیز در شرف اتمام

کلدینگ برج جذب: اجرای کار دقیق و پیچیده روکش‌کاری مقاوم به خوردگی (Cladding) برج جذب مطابق با سخت‌گیرانه‌ترین کدهای متالورژیکی و تاییدیه بازرسی فنی شروع و انتظار است مطابق برنامه به اتمام برسد

پایپینگ و جوشکاری: رکوردزنی در بخش آماده‌سازی، فیت‌آپ و جوشکاری با دستیابی به حجم چشمگیر نزدیک به ۴۰۰۰ اینچ-قطر سرجوش در خطوط مختلف.

بازسازی چیلرهای سرمایش:

به موازات سایر عملیات اجرای، Retube کردن با قرار دادن تیوب در تیوب شیت ها و جوشکاری آنها شروع شده و این کار با توجه به منحصر بفرد بودن چیلر، کاری سخت و زمان بر می باشد که خدا را شکر به پایان نزدیک شده است.

لازم به ذکر است تیوب باندل های فن های آمینی/اسیدی و پروپان ساخته شده و در حال اسمبل و فابریکت می باشد.

ایـن دستاوردهای ارزشمند، حاصل هم‌افزایی و تعهد تیم‌های اجرایی، بازرسی فنی، تعمیرات،حراست،HSE و پیمانکار PC در همکاری با دستگاه نظارت (مدیریت مهندسی)در تامین و اجرا است که مسیر را برای ورود ایمن و مطابق برنامه به فاز پیش‌راه‌اندازی هموار می‌سازد.

بدون شک تحقق اقدامات پیش گفته بدون رهنمودهای مدیر عامل محترم میسر نبوده و جا دارد از زحمات و تلاش‌های شبانه‌روزی تمامی همکاران و دست‌اندرکاران در این پروژه ملی مراتب سپاس خود را صمیمانه ابراز نمایم»

گزارش تصویری از واحد ۴۱۰۰

گزارش تصویری

گزارش تصویری از واحد ۴۱۰۰

مدیرعامل

دکتر خدری؛ مدیرعامل پالایشگاه فجر جم:
رسیدن به بهره‌وری، همچنان یک اصل مهم در سازمان‌های دولتی است ICT باید توسعه‌دهنده سامانه‌های هوشمند باشد

در نشست مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم با مدیر فناوری، امنیت و اطلاعات شرکت ملی گاز ایران و جمعی از مدیران شرکت‌های پالایشی، بر نقش راهبردی فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در ارتقای بهره‌وری، توسعه سامانه‌های هوشمند و تقویت امنیت سایبری تأکید شد.

دکتر حمید خدری، مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجر جم، با بیان اینکه بهره‌وری، همچنان یک اصل مهم در سازمان‌های دولتی است، گفت: فناوری اطلاعات و ارتباطات باید با توسعه سامانه‌های هوشمند و یکپارچه‌سازی فرایندها، زمینه افزایش بهره‌وری سازمان‌ها را فراهم کند.

وی با اشاره به افزایش حملات سایبری در جهان، امنیت اطلاعات را ضرورتی راهبردی برای حفاظت از زیرساخت‌های حیاتی دانست و بر لزوم بهره‌گیری از نیروهای متخصص و دانش‌محور و بازنگری در نگرش سازمان‌های دولتی به امنیت اطلاعات تأکید کرد.

خدری در ادامه، با اشاره به نقش پالایشگاه فجر جم در تأمین انرژی کشور، از دریـافت خوراک از سه منبع و ورود روزانه تا ۳۵ میلیون مترمکعب گاز از پارس جنوبی خبر داد و افزود: بازسازی نخستین واحد آسیب‌دیده این شرکت با ثبت ۱۵۷ هزار نفرساعت کار بدون حادثه انجام شده و بازسازی دومین واحد نیز به پیشرفت حدود ۶۰ درصدی رسیده است.

وی همچنین به پیشرفت یکی دیگر از پروژه های مهم شرکت پالایش گازفجرجم اشاره و خاطرنشان کرد: احداث پروژه خط جدید ۴۲ اینچ و طرح تفکیک گاز پالایشگاه بیش از ۵۰ درصد پیشرفت دارد و بدون شک این پروژه بر تداوم خدمت‌رسانی پالایشگاه در مسیر تأمین پایدار انرژی کشور نقش بسزایی خواهد داشت.

در ادامه این نشست، سید محمد سراجی، مدیر فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) شرکت ملی گاز ایران، گزارشی از اقدامات انجام‌شده در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات را ارائه کرد.

بررسی زمینه‌های همکاری پالایشگاه فجر جم و دانشگاه صنعتی شریف در حوزه تحول دیجیتال و هوش مصنوعی

شرکت پالایش گاز فجر جم میزبان کارشناسان مرکز استراتژی و تحول هوش مصنوعی دانشگاه صنعتی شریف بود تا زمینه‌های همکاری برای تدوین نقشه راه تحول دیجیتال و بهره‌گیری از فناوری هوش مصنوعی در بهبود فرآیندهای کاری پالایشگاه بررسی شود.

مهندس محسن مختاری، رئیس اداره فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) و دبیر تحول دیجیتال شرکت:

جلسات فشرده‌ای با مدیران و کارشناسان مدیریت‌های پشتیبانی، عملیات و مهندسی و بازرسی فنی برگزار شد.

هدف از این نشست‌ها، آشنایی کارشناسان مرکز استراتژی و تحول هوش مصنوعی دانشگاه صنعتی شریف با فرآیندهای کاری و عملیاتی پالایشگاه و شناسایی زمینه‌های بهره‌گیری از فناوری‌های نوین برای رفع چالش‌های موجود بود.

بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، قرار است در قالب قرارداد همکاری با دانشگاه صنعتی شریف، نقشه راه تحول دیجیتال شرکت پالایش گاز فجر جم تدوین شود.

استفاده از فناوری هوش مصنوعی (AI) برای حل مسائل و چالش‌های واحدهای مختلف، تسهیل فرآیندهای کسب‌وکار و ارتقای بهره‌وری سازمانی نیز در دستور کار قرار گرفت.

مهندسی عملیات

بازسازی و تعمیر واحد یک شیرین سازی فرصتی برای نوسازی و بروزآوری تجهیزات .

عطا جاویدی: رئیس واحد مهندسی عمومی و اجرای طرح ها

در راستای بازسازی و تعمیر تجهیزات واحد یک ، موضوع نوسازی و بروزآوری و اصلاح تجهیزات واحد یک نیز به شرح زیر در دستور کار قرار گرفت.

برج جذب :

جهت تشخیص میزان دقیق آسیب وارده به برج ، برای اولین بار در صنعت نفت ، از ترکیب دو روش Phased Array Oltrasonic Testing و پروفایلومتری به روش Laser Scanning ، جهت تشخیص عیوب داخلی و ابعادی بهره گرفته شد . نتیجه این کار ، برش دقیق ناحیه آسیب دیده و صرفه جویی کلان در متریال مصرفی بود . با توجه به عمر بیش از ۳۵ سال برج جذب و بروز خوردگی های جدی در طول زمان ، فرصت را مغتنم شمرده و با اقدام به اجرای Weld Overlay بر روی سطح داخلی برج و همچنین تعویض متریال رینگ و ساپورتهای موجود با متریال فولاد زنگ نزن ، عملکرد مطمئن برج برای سالیان آتی و مخصوصاً قابلیت آن جهت دریافت گاز ترش پارس جنوبی تضمین شد.

فیلتر گاز ورودی :

بازسازی واحد یک فرصتی را فراهم آورد تا برخی از قطعات فیلتر باز طراحی و بهینه سازی شود. یکی از مهم ترین این تغییرات ، حذف درب باز شو و باز طراحی قسمت تاپ فیلتر ، که با اجرای آن وقفه های عملیاتی ناشی از ناکارآمدی و نشتی درب قبلی مرتفع خواهد شد . همچنین با انجام مهندسی معکوس اجزاء و قطعات فیلتر بهیه سازی گردید که اینکار امکان دسترسی تعمیراتی و تعویض قطعات فیکس فعلی را میسر خواهد کرد.

مبدل های چیلر :

در بازسازی چیلر های واحد نیز تفکر مهندسی و بهینه سازی طراحی آنها مد نظر قرار گرفت . در ابتدا با ایجاد یک Manway بر روی بدنه Shell، امکان دسترسی تعمیراتی و بازرسی فراهم گردید . در ادامه با ایجاد تغییرات لازم در طراحی بافل ها و همچنین تعبیه دو عدد درین ۳ اینچ ، امکان تخلیه کامل رسوبات و در نتیجه جلوگیری از خوردگی تیوبها میسر شد.

استیل استراکچر:

در خصوص اسکلت اصلی سازه نگهدارنده خطوط لوله و تجهیزات مرتبط در واحد ۴۱۰۰، با توجه به اینکه اصولا اتصالات در سازه‌های فلزی نقش اصلی را در کیفیت و ضریب اطمینان سازه خواهند داشت و جوشکاری در کارخانه تحت نظارت بهتر و با استاندارد بالاتری اجرا و تست می‌شود، معمولا در صورت فراهم بودن شرایط، این گزینه در انتخاب روش ساخت تعیین‌کننده خواهد بود. از طرفی ساخت در کارخانه و نصب در محل کارگاه، باعث کمتر شدن میزان فعالیت‌های کارگاهی، کاهش خطرات ناشی از جوشکاری در ارتفاع، افزایش کیفیت رنگ‌آمیزی، افزایش دقت در برشکاری، سوراخکاری، عملیات نصب و همچنین کاهش تعارضات احتمالی با سایر فعالیت‌ها و در نتیجه تسریع، تسهیل و ایمن‌تر شدن روند اجرا خواهد شد. همچنین چنانچه در اثر پیشامدهای غیرمترقبه نیاز به ایجاد فضای تعمیراتی در مقیاس بزرگ باشد، با توجه به نوع اتصال، امکان برچیدن و نصب مجدد اعضا وجود خواهد داشت. لذا با توجه به گستردگی نسبی آسیب در سازه اولیه و تجربیات گذشته، تصمیم بر این شد که اعضا سازه‌ای در کارخانه معتبر و مورد تایید کارفرما و با رعایت الزامات آیین‌نامه‌ای، ساخته شده و توسط پیچ و مهره استاندارد و پرمقاومت در محل مونتاژ و نصب گردد.

استانداردسازی ۳۳ نقشه فنی و کنترل کیفیت ۸۱ قطعه در پالایشگاه گاز فجر جم

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم، واحد خودکفایی این شرکت با هدف توسعه دانش فنی، ارتقای کیفیت قطعات صنعتی و تسهیل فرآیندهای ساخت و تعمیرات، ۳۳ مورد نقشه فنی قطعات را تهیه، بازنگری و استانداردسازی کرده است.

حمید اله‌وردی، مدیر عملیات شرکت پالایش گاز فجر جم، با اشاره به اهمیت توسعه خودکفایی در تأمین قطعات صنعتی اظهار داشت: تهیه و تکمیل نقشه‌های فنی، علاوه بر افزایش دقت در فرآیند ساخت، امکان تولید مجدد قطعات و دسترسی سریع‌تر به اطلاعات مورد نیاز تعمیراتی را فراهم می‌کند.

وی افزود: در راستای اطمینان از کیفیت ساخت داخل و انطباق قطعات با الزامات فنی، ۸۱ مورد از قطعات ساخته‌شده توسط سازندگان داخلی نیز با نقشه‌های فنی مربوطه بررسی و تطبیق داده شده است.

مدیر عملیات شرکت پالایش گاز فجر جم، استانداردسازی نقشه‌ها، کنترل کیفیت قطعات تولیدی و تکمیل بانک اطلاعاتی مستندات فنی را از اقدامات مؤثر در کاهش وابستگی به تأمین‌کنندگان خارجی و افزایش قابلیت اطمینان تجهیزات دانست.

اله‌وردی تأکید کرد: تداوم این فعالیت‌ها می‌تواند زمینه‌ساز کاهش هزینه‌های تأمین قطعات، مدیریت بهتر زمان تعمیرات و تقویت زیرساخت‌های فنی خودکفایی در پالایشگاه گاز فجر جم باشد.

ستادی

پیشرفت بازسازی پالایشگاه‌های گاز جلوتر از برنامه زمان‌بندی است

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران بر لزوم آمادگی کامل برای مدیریت چالش‌های ویژه تأمین انرژی در استان‌های شمالی در زمستان پیش‌رو تأکید کرد.

وی با اشاره به ابعاد حوادث ناشی از حمله دشمن آمریکایی- صهیونیستی در ۲۷ اسفندماه، افزود: در جریان این رخداد، ۲۳۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت تولید گاز کشور از دست رفت، اما با همت و تخصص همکاران در زنجیره تأمین، با اجرای سه برنامه تولید زودهنگام (Early Production)، روزانه حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب گاز شیرین و نزدیک به ۷۵ هزار بشکه میعانات گازی به چرخه تولید بازگشت.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران تصریح کرد: با وجود این دستاوردها، امسال علاوه بر ناترازی انباشته سال‌های گذشته، با حدود ۱۳۰ میلیون مترمکعب کسری ناشی از آسیب‌های واردآمده به پالایشگاه‌ها روبه‌رو هستیم؛

توکلی با تبیین سه راهبرد اصلی شرکت ملی گاز ایران در سال‌جاری، شامل آواربرداری و بازسازی، مدیریت مصرف و بهینه‌سازی و دیپلماسی فعال انرژی، تأکید کرد: در همین راستا، بازسازی دو پالایشگاه به مجموعه شرکت ملی گاز واگـذار شده که خوشبختانه روند بازگردانی این ظرفیت‌ها با پیشرفت مطلوبی همراه بوده و جلوتر از برنامه زمان‌بندی پیش می‌رود.

تقدیر مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران از مدیریت HSE پالایشگاه فجر جم

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم، در گردهمایی رؤسای HSE و پدافند غیرعامل شرکت ملی گاز ایران که ۲۰ مهرماه در ساختمان مرکزی این شرکت برگزار شد، از عملکرد پالایشگاه فجر جم در مدیریت بحران و کنترل شرایط اضطراری در جنگ ۱۲ روزه به‌صورت ویژه تقدیر شد.

در ایـن گردهمایی، دکتر توکلی، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، ضمن قدردانی از مدیریت شرایط اضطراری در شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نفت، بر ضرورت تبدیل تجربه جنگ‌های اخیر به آمادگی پایدار در صنعت گاز تأکید کرد.

مهندس جواد پرهیزکار، رئیس ایمنی و آتش‌نشانی شرکت پالایش گاز فجر جم، به‌عنوان نماینده این شرکت در گردهمایی حضور داشت.

ایـن نشست به مناسبت هفتم مهر، روز ملی آتش‌نشانی و ایمنی، با حضور مدیران و رؤسای حوزه HSE و پدافند غیرعامل صنعت نفت برگزار شد.

روابط عمومی ها پرچمدار مدیریت ادراک و انتظارات در زمستان سخت امسال هستند.

معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با تأکید بر این که روابط عمومی ها پل ارتباطی حیاتی میان صنعت گاز، جامعه و حاکمیت هستند، گفت: با توجه به ناترازی گاز و زمستان بسیار سختی که در پیش رو داریم، روابط عمومی‌ها رسالت خطیری در مدیریت انتظارات، مدیریت تصورات و تبیین واقعیت‌ها برای افکار عمومی بر عهده دارند.

بازدید میدانی تیم HSE از روند اجرای پروژه بازسازی واحد ۴۱۰۰

به گزارش روابط عمومی، در راستای ارتقای سطح ایمنی و نظارت بر رعایت الزامات بهداشت، ایمنی و محیط زیست (HSE)، تیمی متشکل از رئیس HSE و مسئولین واحدهای مختلف HSE و کارشناسان، از واحد ۴۱۰۰ بازدید کردند.

در این بازدید میدانی شرایط ایمنی کارگاه، ریسک ها، نحوه اجرای داربست‌بندی ها و تجهیزات فردی کارکنان و... مورد بررسی قرار گرفت. بازرسان ضمن گفتگو با پرسنل حاضر در محل، آخرین وضعیت پیشرفت فیزیکی پروژه و نقاط حادثه‌خیز را از نزدیک ارزیابی کردند.

محمد رضا دهقان منشادی در این بازدید با تأکید بر اهمیت فرهنگ HSE در محیط های صنعتی اظهار داشت: «هدف از این بازدیدها، شناسایی به‌موقع خطرات بالقوه و اطمینان از اجرای دقیق دستورالعمل‌های HSE است تا محیطی امن و بدون حادثه برای کارکنان فراهم شود.»

در جریان این بازدید، تیم HSE توصیه‌های لازم را برای بهبود فرآیندهای اجرایی و افزایش ضریب ایمنی به مسئولان مربوطه ارائه کردند. همچنین بر لزوم استفاده مستمر از تجهیزات حفاظت فردی (PPE) تاکید گردید.

گفتنی است، این بازدیدها به‌صورت دوره‌ای و هدفمند در راستای سیاست‌های کلان شرکت برای کاهش ریسک‌های عملیاتی و صیانت از نیروی انسانی انجام می شود.

رییس ایمنی و آتش نشانی تاکید کرد: ارتقای فرهنگ ایمنی در مدارس با رویکرد مسئولیت های اجتماعی

برگزاری دوره آموزشی اطفای حریق با حضور مدرسان آتش نشانی شرکت پالایش گاز فجر جم

جواد پرهیزکار از اعزام مدرسان اداره HSE به مدارس در راستای مسئولیت‌های اجتماعی و ترویج فرهنگ ایمنی در میان دانش آموزان خبر داد.

ایـن دوره با هدف آشنایی دانش‌آموزان با اصول اولیه ایمنی و نحوه واکنش صحیح در هنگام بروز حوادث برگزار شد، مدرسان این دوره، ضمن ارائه نکات کلیدی در مورد خطرات و ریسک های مرتبط و روش‌های صحیح تخلیه اضطراری، به آموزش عملی نحوه استفاده از کپسول‌های آتش‌نشانی نیز پرداختند.

تاکید بر گذار از ایمنی فردی به "مدیریت ایمنی فرایند" در پالایشگاه/ اجرای خط ۴۲ اینچ؛ گامی در مسیر بازگشت به اوج

گرامیداشت فداکاران عرصه HSE؛ تبیین دستاوردهای یک‌ساله و تشریح رویکردهای نوین ایمنی در پالایشگاه:

آیین گرامیداشت روز ایمنی و آتش‌نشانی و تجلیل از ایثارگران و تلاشگران حوزه HSE با حضور دکتر خدری مدیرعامل شرکت و جمعی از مدیران و کارکنان برگزار شد.

وی در این مراسم با مرور اقدامات انجام‌شده از ۷ مهرماه سال گذشته تا ۷ مهر امسال، از تلاش‌وی در این مراسم با مرور اقدامات انجام‌شده از ۷ مهرماه سال گذشته تا ۷ مهر امسال، از تلاش‌های شبانه روزی و فداکارانه نیروهای عملیاتی و متخصصان مجموعه قدردانی کرد.

ثبت رکورد ۱۵۷ هزار نفر-ساعت کار بدون حادثه در بازسازی واحدهای عملیاتی

دکتر خدری با اشاره به اقدامات شاخص صورت‌گرفته در حوزه بازسازی و نوسازی تاسیسات، اظهار داشت: مهرماه سال گذشته و هم‌زمان با آغاز عملیات بازسازی واحد آسیب‌دیده، برخی در امکان بازگشت سریع آن تردید داشتند؛ اما با همت و تلاش جهادی همکاران و ثبت بیش از ۱۵۷ هزار نفر-ساعت کار تخصصی، این واحد زخم‌خورده مجدداً به مدار تولید بازگشت.

وی همچنین با تشریح آخرین وضعیت دیگر پروژه‌های در دست اقدام افزود: به یاری پروردگار و با تکیه بر توان تخصصی داخلی، دومین واحد آسیب‌دیده پالایشگاه نیز هم‌اکنون با ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی، کاملاً مطابق برنامه زمان‌بندی در حال تکمیل است.

خط ۴۲ اینچ؛ بازگشت پالایشگاه به روزهای اوج

دکتر خدری اجرای پروژه راهبردی خط ۴۲ اینچ را یکی دیگر از دستاوردهای مهم و حیاتی برشمرد و تاکید کرد: این پروژه نقشی کلیدی در افزایش ظرفیت و پایداری عملیات دارد و پالایشگاه را به روزهای اوج تولید و اقتدار خود بازمی‌گرداند.

تفاوت بنیادین ایمنی شغلی با مدیریت ایمنی فرایند

وی در بخش دیگری از سخنان خود با تبیین رویکردهای مدرن در حوزه HSE، به لزوم تمایز میان ایمنی فردی و ایمنی فرایند اشاره کرد و گفت: رسیدن به آمار صفر در حوادث فردی و شغلی، هرگز به معنای ایمنی کامل نیست؛ ایمنی یک فرایند جامع و پیوسته است. ما باید نگاهمان را به سمت "مدیریت ایمنی فرایند" معطوف کنیم؛ رویکردی که در شرکت‌های پیشرو نفت و گاز جهان پیاده‌سازی شده و انتقال این تجارب و الگوبرداری از درس‌آموخته‌ها برای سازمان ما ضروری است.

دکتر خدری با تاکید بر ضرورت ارتقای تولید محتوا در حوزه فرهنگ ایمنی، ادامه داد: ایمنی تنها معطوف به صیانت از جسم نیروها و حفاظت فیزیکی از تجهیزات نیست، بلکه ارتقای امنیت روحی و روانی سازمان نیز بخش جدایی‌ناپذیر رسالت حوزه سلامت و ایمنی به شمار می‌رود.

صیانت از سلامت کارکنان؛ تعهدی اخلاقی در قبال خانواده‌ها

وی در پایان با تاکید ویژه بر فرهنگ گزارش‌دهی موارد و شرایط ناایمن خاطرنشان کرد: تک‌تک افرادی که وارد محیط پالایشگاه می‌شوند، خانواده‌هایی دارند که با امید چشم‌انتظار بازگشت سالم آن‌ها به خانه‌نشسته‌اند.

صیانت از سلامت و جان همکاران خط قرمز ماست و مشارکت همگانی در ثبت و گزارش رفتارهای ناایمن، ضامن سلامت سرمایه‌های انسانی سازمان خواهد بود.

پشتیبانی

استقبال گسترده کارکنان از تورهای زیارتی و گردشگری مشهد

برنامه تورهای زیارتی و گردشگری به مقصد مشهد مقدس با هدف ارتقای رفاه و پاسخگویی به نیازهای فرهنگی کارکنان، با استقبال گسترده همکاران شرکت پالایش گاز فجر جم همراه شده است.

حمید قائدی، رئیس خدمات اداری و اجتماعی، با اشاره به ثبت ۵۱۸ درخواست تا پایان شهریورماه ۱۴۰۵ گفت: فرآیند انجام و نهایی‌سازی این سفرها با همکاری واحد خدمات گردشگری، امور قراردادها و مدیریت مالی انجام شده و برنامه‌ریزی برای تداوم اعزام‌ها تا پایان سال در دستور کار قرار دارد.

وی افزود: به‌منظور تأمین شرایط مناسب اقامت و رفاه شرکت‌کنندگان، قرارداد اسکان همکاران در یکی از بهترین هتل های مشهد منعقد شده است و تا پایان سال جاری اعتبار دارد.

قائدی استقبال همکاران از این برنامه را نشان‌دهنده اهمیت تداوم برنامه‌های رفاهی و زیارتی دانست و از تلاش واحد خدمات گردشگری و امور مسافرت و سایر عوامل اجرایی قدردانی کرد.

بررسی راهکارهای همکاری آموزشی و پژوهشی پالایشگاه فجر جم و دانشگاه خلیج فارس

نشست مشترک اداره آموزش شرکت پالایش گاز فجر جم و نمایندگان دانشگاه خلیج فارس با هدف توسعه همکاری‌های علمی، آموزشی و پژوهشی برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی، در این نشست که با حضور مدیر پشتیبانی، سرپرست و کارشناسان آموزش، سرپرست آزمایشگاه پالایشگاه و جمعی از نمایندگان دانشگاه خلیج فارس برگزار شد، زمینه‌های همکاری مشترک در برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی، کارگاه‌ها و سمینارها، اجرای پروژه‌های پژوهشی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های آزمایشگاهی بررسی شد.

در پایان، مقرر شد پیش‌نویس تفاهم‌نامه همکاری آموزشی و پژوهشی حداکثر تا پایان آبان‌ماه تهیه و میان دو طرف مبادله شود.

موفقیت های کارکنان و فرزندان

درخشش شناگران پالایش گاز فجر جم در مسابقات آب‌های آزاد قهرمانی استان بوشهر

شناگران شرکت پالایش گاز فجر جم در مسابقات آب‌های آزاد قهرمانی استان بوشهر که روز ۲۳ مهرماه برگزار شد، با کسب سه مقام قهرمانی و یک مقام نایب‌قهرمانی، عملکرد درخشانی از خود به نمایش گذاشتند.

به گزارش روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم، در این دوره از رقابت‌ها، هفت نفر از شناگران این شرکت حضور داشتند که موفق شدند در رده‌های سنی مختلف، چهار عنوان ارزشمند را از آن خود کنند.

بر اساس نتایج اعلام‌شده، افتخارآفرینی شناگران فجر جم به شرح زیر است:

- رده سنی ۵۵ تا ۶۴ سال: آقای حسین حسن‌پور، مقام اول
- رده سنی ۳۵ تا ۴۴ سال: آقای مرتضی غریبی، مقام اول
- رده سنی ۲۵ تا ۳۴ سال: آقای سیدمحمد امینی، مقام اول
- رده سنی ۲۵ تا ۳۴ سال: آقای علیرضا حاج‌قاسم، مقام دوم

کسب این نتایج ارزشمند، بیانگر توانمندی و آمادگی شناگران شرکت پالایش گاز فجر جم و تداوم حضور موفق ورزشکاران این شرکت در عرصه رقابت‌های ورزشی استان است.

روابط عمومی شرکت پالایش گاز فجر جم، این موفقیت را به ورزشکاران افتخارآفرین، جامعه ورزشی شرکت و خانواده بزرگ پالایش گاز فجر جم تبریک گفته و برای آنان در رقابت‌های پیش رو آرزوی موفقیت و سربلندی دارد.

کسب مدال در مسابقات انتخابی تیم ملی کونگ‌فو سنتی

با افتخار کسب یک مدال نقره و یک مدال برنز توسط استاد محمد رجب‌زاده از مربیان شرکت پالایش گاز فجر جم، در مسابقات انتخابی تیم ملی کونگ‌فو سنتی (رشته ووشو) را تبریک عرض می‌کنیم.

این مسابقات روز چهارشنبه ۸ مهرماه در آکادمی رزمی فدراسیون ووشو در استان تهران برگزار شد و استاد محمد رجب‌زاده با عملکرد شایسته خود بار دیگر توانمندی و آمادگی بالای خود را در عرصه ورزش‌های رزمی به نمایش گذاشت.

روابط عمومی شرکت این موفقیت ارزشمند را به ایشان و خانواده محترمشان تبریک گفته و برایشان در ادامه مسیر ورزشی، آرزوی موفقیت و سربلندی داریم.

رقابت کارکنان پالایشگاه فجرجم در مرحله نیمه‌نهایی مسابقات قرآن و نهج‌البلاغه

مرحله نیمه‌نهایی مسابقات قرآن و نهج‌البلاغه «بهار در بهار» ویژه کارکنان شرکت پالایش گاز فجرجم، در رشته مفاهیم قرآن و نهج‌البلاغه در مرکز آموزش شهید بهشتی برگزار شد.

حمید خورشیدی، رئیس دارالقرآن شرکت پالایش گاز فجرجم، با اشاره به حضور کارکنان در این دوره از مسابقات گفت: در مرحله مقدماتی، ۲۹۲ نفر از همکاران شرکت در رشته‌های مختلف مسابقات قرآن و نهج‌البلاغه «بهار در بهار» شرکت کردند.

وی افزود: در رشته مفاهیم قرآن و نهج‌البلاغه، ۸ نفر از همکاران پالایشگاه به مرحله نیمه‌نهایی راه یافتند و در مرکز آموزش شهید بهشتی، به‌صورت آنلاین و هم زمان با سایر همکاران شرکت‌های تابعه شرکت ملی گاز ایران، به رقابت پرداختند.

خورشیدی اظهار داشت: نتایج این مرحله از مسابقات به‌زودی اعلام خواهد شد.

رئیس دارالقرآن شرکت پالایش گاز فجرجم همچنین از برگزاری مرحله نهایی مسابقات «بهار در بهار» در اواخر مهرماه به میزبانی محمودآباد خبر داد.

پایانه سیراف

نشست صمیمانه رئیس پایانه سیراف با کارکنان خدمات رفاهی و رستوران

به گزارش روابط عمومی، در ادامه نشست‌های ماهانه رئیس پایانه صادرات میعانات گازی بندر سیراف با کارکنان واحدهای مختلف، مهندس مرتضی عرب‌زاده با کارکنان واحد خدمات رفاهی و رستوران در این مجموعه دیدار و گفت‌وگو کرد.

عرب‌زاده در این نشست ضمن قدردانی از تلاش کارکنان رستوران، به حضور و خدمت‌رسانی مستمر آنان در روزهای دشوار جنگ و بمباران اشاره کرد و بر ضرورت توجه به تلاش‌های بی‌ادعای کارکنان تأکید داشت.

در ادامه، کارکنان مسائل، دغدغه‌ها و پیشنهادهای خود را بی‌واسطه با رئیس پایانه در میان گذاشتند و فرصتی نیز برای گفت‌وگوی خصوصی درباره مسائل شغلی و شخصی آنان فراهم شد.

این نشست در راستای تقویت ارتباط مستقیم مدیران با کارکنان، افزایش اعتماد متقابل و توجه به مسائل و مطالبات نیروی انسانی برگزار شد.

اجرای موفق عملیات تخصصی بر روی SBM پایانه سیراف

با تلاش و همت کارکنان پرتلاش عملیات دریایی پایانه صادرات میعانات گازی بندر سیراف، عملیات تعویض طناب و نصب حلقه محافظتی جدید در سر هوزر مسیر بارگیری کشتی به SBM با موفقیت انجام شد.

این اقدام از فعالیت‌های حساس و حیاتی در حوزه عملیات دریایی و مهار کشتی در زمان بارگیری دارد که نقش مهمی در ایمنی و اطمینان‌بخشی به فرآیند مهار کشتی ایفا می کند. این اقدام با بهره‌گیری از تجربه و دانش فنی کارکنان متخصص پایانه به خوبی و با کیفیت مطلوب به انجام رسید.

مرتضی عرب‌زاده، رئیس پایانه، ضمن قدردانی از تلاش همکاران عملیات دریایی، اظهار داشت: این اقدام ارزشمند، نمونه‌ای از توانمندی، تجربه و تعهد کارکنان پایانه بندر سیراف در انجام مأموریت‌های حساس و تخصصی است که در شرائط سخت آب و هوایی و شرائط جنگی همیشه پای کار بوده اند و در زمان جنگ و دور کاری بسیاری از همکاران بر عرشه کشتی مشغول بارگیری بوده اند تا شرائط ایمن را برای محیط پیرامونی و همکاران فراهم آورده و چرخ اقتصاد کشور در هر شرایطی بطور مستمر حرکت رو به جلو خود را حفظ کند.

رئیس پایانه بندر سیراف در آخر از تلاش همه همکارانی که در اجرای موفق این عملیات نقش داشتند، صمیمانه قدردانی کردند.

پایانه سیراف

به پیشنهاد مدیرعامل شرکت انجام شد: بهسازی و زیباسازی فضاهای رفاهی در پالایشگاه فجر جم، سیراف و مهمانسرای توحید

حمید قائدی، رئیس خدمات رفاهی و اجتماعی شرکت پالایش گاز فجر جم، از اجرای طرح‌های بهسازی و زیباسازی در رستوران‌های پالایشگاه، رستوران پایانه صادرات میعانات گازی بندر سیراف و مهمانسرای توحید خبر داد.

وی با اشاره به طراحی و اجرای کانتر بار رستوران پایانه صادراتی سیراف با همکاری بخش‌های مختلف شرکت اظهار کرد: این اقدامات با هدف بهبود فضای رفاهی، افزایش نظم و ارتقای کیفیت خدمات به کارکنان و مهمانان انجام شده است.

قائدی ضمن قدردانی از همکاران مشارکت‌کننده در اجرای این طرح‌ها، تأکید کرد: توجه به محیط‌های رفاهی و بهبود امکانات آن‌ها، نقش مؤثری در ارتقای کیفیت خدمات به کارکنان دارد.

گرامیداشت روز ملی ایمنی و آتش‌نشانی در پایانه صادراتی سیراف

هم زمان با فرارسیدن روز ملی ایمنی و آتش‌نشانی، مراسم گرامیداشت این روز با حضور رئیس و رؤسای واحدهای پایانه صادرات میعانات گازی بندر سیراف، به میزبانی ایستگاه آتش نشانی سایت مخازن سیراف برگزار شد.

در ایـن مراسم، ضمن تقدیر از تلاش‌های شبانه‌روزی کارکنان حوزه ایمنی و آتش‌نشانی در صیانت از نیروی انسانی، تأسیسات و سرمایه‌های مجموعه، از آقای زنده‌بودی، همکار بازنشسته این حوزه، نیز تجلیل شد.

عظیم زارع، رئیس ایستگاه آتش‌نشانی پایانه و مخازن سیراف، با تبریک این روز، ابراز امیدواری کرد که پایانه در سایه رعایت اصول ایمنی، مسیر رشد و شکوفایی را طی کند.

▫همچنین مهندس مرتضی عرب‌زاده، رئیس پایانه، با تأکید بر جایگاه محوری ایمنی در فعالیت‌های عملیاتی، بر ضرورت رعایت الزامات ایمنی و پیشگیری از حوادث تأکید کرد و از تلاش‌های کارکنان این حوزه و سایر همکاران در ارتقای ایمنی مجموعه قدردانی کرد.

بهره برداری

به منظور صیانت از سرمایه ملی:
پلمپ تدریجی چاه‌های آب پالایشگاه فجرجم آغاز شد

دکتر حمید خدری، مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم، از آغاز پلمپ تدریجی چاه های آب پالایشگاه در راستای صیانت از منابع آب زیرزمینی دشت ریز خبر داد.

وی با اشاره به اینکه برداشت آب از هفت حلقه چاه پالایشگاه در سال‌های ابتدایی فعالیت حدود ۲۰ هزار مترمکعب در روز بوده است، گفت: با اجرای مجموعه‌ای از اقدامات در حوزه مدیریت مصرف، کاهش هدررفت، نوسازی خطوط انتقال و توسعه واحدهای اسمز معکوس (RO)، ایـن میزان اکنون به کمتر از ۲ هزار مترمکعب در روز رسیده و حدود ۹۰ درصد کاهش یافته است.

خدری افزود: در نخستین گام، نخستین حلقه چاه پالایشگاه پس از ۳۸ سال از زمان راه‌اندازی پلمپ شده و بر اساس برنامه زمان‌بندی، دومین چاه نیز تا پایان سال از مدار برداشت خارج خواهد شد.

مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم، جایگزینی منابع آب سطحی سدباغان با برداشت از منابع زیرزمینی را از رویکردهای اصلی این شرکت دانست و اظهار داشت: تسریع در تکمیل و بهره‌برداری از سد باغان و انتقال بخشی از آب این سد به پالایشگاه مطابق تعهد، می‌تواند عملیات پلمپ تدریجی چاههای شرکت پالایش گازفجرجم را شتاب دهد.

وی یادآور شد: پالایشگاه فجرجم با مشارکت ۳۷۰ میلیارد تومانی در پروژه سد باغان و انجام تمامی تعهدات مالی خود، در مسیر تأمین پایدار آب و کاهش وابستگی به منابع زیرزمینی گام مهمی برداشته است.

فرماندار

تقدیر فرماندار شهرستان از اقدامات پالایشگاه فجرجم در صیانت از منابع آب دشت ریز

هم زمان با روز ملی روستا و عشایر، مسعود تنگستانی، فرماندار شهرستان جم، با حضور در یکی از روستاهای شهرستان و بازدید از ظرفیت‌های کشاورزی منطقه، بر ضرورت مدیریت مصرف آب و صیانت از منابع زیرزمینی شهرستان تأکید کرد و از اقدامات شرکت پالایش گاز فجرجم در کاهش برداشت از منابع آب و پلمپ تدریجی چاه‌های این شرکت تقدیر نمود.

فرماندار جم در این بازدید که با هم راهی بخشدار مرکزی و مدیران جهاد کشاورزی انجام شد، با اشاره به اهمیت تأمین آب شرب و کشاورزی اظهار داشت: تأمین آب از نیازمندی‌های جدی مردم منطقه و باغداران در روستاها است، اما در کنار تأمین منابع جدید، اصلاح روش‌های مصرف آب، به ویژه در بخش کشاورزی، ضرورتی جدی است.

تنگستانی با اشاره به وضعیت منابع آب زیرزمینی شهرستان گفت: بخش قابل توجهی از برداشت آب های زیرزمینی شهرستان، به‌ویژه در دشت ریز، در بخش کشاورزی و باغداری انجام می‌شود و مدیریت مصرف آب نیازمند همکاری و همراهی همه بخش هاست.

وی در ادامه با تقدیر از رویکرد شرکت پالایش گاز فجرجم در مدیریت منابع آبی افزود: اقدامات این شرکت در سال‌های اخیر برای کاهش برداشت از منابع زیرزمینی، نوسازی خطوط انتقال، کاهش هدررفت و توسعه استفاده از منابع جایگزین، از جمله اقداماتی است که می‌تواند در صیانت از سفره‌های آب زیرزمینی منطقه مؤثر باشد.

تنگستانی با اشاره به برنامه شرکت پالایش گاز فجرجم برای خروج تدریجی چاه‌ها از مدار برداشت، این رویکرد را اقدامی ارزشمند در راستای حفاظت از منابع آب زیرزمینی شهرستان دانست و از مدیریت و اقدامات دکتر حمید خدری، مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم، در این زمینه تقدیر کرد.

وی در ادامه، تسریع در انتقال آب سد باغان به منطقه را ضروری دانست و اظهار داشت: تأمین و انتقال آب از سد باغان می‌تواند زمینه را برای کاهش بیشتر برداشت از منابع زیرزمینی فراهم کند و لازم است این موضوع با جدیت دنبال شود.

فرماندار جم تأکید کرد: ادامه روند پلمپ چاه‌های شرکت پالایش گاز فجرجم و خروج تدریجی آنها از مدار برداشت، در گرو تسریع در انتقال آب سد باغان است و تحقق این موضوع می‌تواند گام مهمی در مسیر صیانت از منابع آب زیرزمینی دشت ریز باشد.

تنگستانی همچنین با اشاره به اقدامات پالایشگاه در شهرک توحید، از اهتمام مدیریت این شرکت برای ارتقای عملکرد تصفیه‌خانه بیولوژیکی و جایگزینی آب تصفیه‌شده با آب چاه برای آبیاری فضای سبز تقدیر کرد و این اقدام را در راستای کاهش برداشت از منابع زیرزمینی و مدیریت پایدار آب در شهرستان دانست.

یادداشت مدیرعامل

سلسله یادداشت های توسعه و انرژی:

یادداشت سیزدهم:

از آگاهی تا رفتار؛ حلقه گمشده صرفه جویی انرژی کجاست؟

حمید خدری؛ دکتری مدیریت صنعتی

پیش درآمد: نویسنده در این سلسله یادداشت‌ها که هر کدام مستقل از دیگری است، می‌کوشد با نگاهی تازه به پیوند توسعه و انرژی در ایران و جهان، زمینه‌ای برای آگاهی‌بخشی عمومی فراهم آورد. یادداشت پیش‌رو، سیزدهمین شماره از این مجموعه است.

سخن اول:
گاهی برای کاهش مصرف انرژی در ایران و هرکشوری دیگر؛ پیش از آنکه به تجهیزات گران‌قیمت یا سیاست‌های محدودکننده فکرکنیم، باید به یک پرسش ساده پاسخ دهیم: چرا دانستن ضرورت صرفه‌جویی و آگاهی، همیشه به صرفه‌جویی مطلوب منجر نمی‌شود و چرا صرفه جویی کمتر در انرژی الزاما بیانگر شکست نیست؟

ابتدا توجه مخاطبان یادداشت را به دو پژوهش مهم از چند پژوهشگر حوزه سیاست گذاری انرژی و اقتصاد رفتاری جلب می کنم.

پژوهش آلکات و راجرز (۲۰۱۴) درباره برنامه «اپاور» در آمریکا نشان می‌دهد که ارسال گزارش‌هایی شامل بازخورد مصرف، مقایسه با خانوارهای مشابه و توصیه های عملی، مصرف برق را به‌طور میانگین حدود دو درصد کاهش داده است.اما این تجربه تمام ماجرا نیست.

در پژوهشی دیگر نیزکولموس و آگیمن (۲۰۰۲) در مرور فعالیت های علمی خود خود نشان می‌دهند که آگاهی زیست‌محیطی الزاماً به رفتار مناسب منجر نمی‌شود. عادت، ارزش‌ها، انگیزه، زیرساخت و شرایط اقتصادی و نهادی نیز نقش دارند. فرد ممکن است مسئله را بداند، اما اقدام را به تأخیر بیندازد، اختیار تغییر نداشته باشد یا هزینه آن برایش توجیه‌پذیر و اقتصادی نباشد.

در این میان "معماری انتخاب" بخشی از این فاصله را هدف می‌گیرد و می‌کوشد فاصله میان "دانستن و عمل‌کردن" را کمتر کند. به این معنا که به‌جای تکیه صرف بر توصیه های اخلاقی، شرایطی فراهم کنیم که رفتارها درست تر، ساده‌تر و در دسترس‌تر باشند.

در این رویکرد، محیط تصمیم طوری طراحی می‌شود که انتخاب بهتر، بدون سلب اختیار، ساده‌تر شود. قبض قابل‌فهم، بازخورد به‌موقع، پیشنهاد مشخص و تنظیم پیش‌فرض مناسب از نمونه‌های این رویکردند. با این حال، ساده‌کردن تصمیم جای رفع موانع اقتصادی، فنی و نهادی را نمی‌گیرد.

در حقیقت "معماری انتخاب" به توسعه فردی مصرف کننده نیزکمک می کند. خود اگاهی را تقویت کرده و فرد از پیامدهای انتخاب های خود آگاه تر می شود تا به رفتار مطلوب نزدیک تر شود.

تجربه ایران
در ایران، پرسش اساسی این است که آیا انتخاب گزینه کم‌مصرف برای مصرف کننده، اقتصادی و عملی است. با قیمت پایین انرژی، خودداری از سرمایه‌گذاری در بهینه‌سازی الزاماً نشانه ناآگاهی نیست.

کاهش قبض ممکن است هزینه عایق‌کاری یا اصلاح تأسیسات را در مدت قابل قبول جبران نکند، در حالی که همان پروژه برای کشور، از راه کاهش هزینه تأمین، آزاد شدن ظرفیت شبکه یا کاهش محدودیت تولید، ارزشمند باشد. فاصله منفعت خصوصی و عمومی را با توصیه اخلاقی نمی‌توان پر کرد.

به همین دلیل، معماری انتخاب باید به معماری تجهیزات و منفعت وصل شود. قیمت پیام اقتصادی مهمی دارد، اما عایق ساختمان را اصلاح نمی‌کند، به مستأجر اختیار تغییر تأسیسات نمی‌دهد و برای خانوار فاقد نقدینگی سرمایه فراهم نمی کند. اصلاح ساختار قیمت، فناوری در دسترس، تأمین مالی و حمایت هدفمند مکمل یکدیگرند.

ابزارهای رفتاری هم یکسان نیستند. آموزش اقدام مفید را معرفی می‌کند، بازخورد نتیجه را نشان می‌دهد، مقایسه اجتماعی عملکرد را نسبت به دیگران می‌سنجد، پاداش، منفعت مالی را تغییر می‌دهد و تنظیم پیش‌فرض نقطه شروع تصمیم را عوض می‌کند. مقایسه باید منصفانه باشد و نادیده‌گرفتن اقلیم، مساحت، تعداد ساکنان و کیفیت ساختمان اعتماد را از بین می‌برد.

تجربه سایر کشورها
تجربه سایر کشورها الگوی آماده‌ای برای کپی‌کردن نیست. چین در چهار دهه گذشته مجموعه‌ای گسترده از سیاست‌ها و برنامه‌های بهره‌وری انرژی را آزموده است. گزارش بانک جهانی با عنوان «چین: ۴۰ سال تجربه در بهره‌وری انرژی» دستاوردها و درس‌هایش را مرور می‌کند.

ژاپن نیز با برنامه «تاپ‌رانر» (Top Runner) بهترین عملکرد موجود را مبنای اهداف بهره‌وری هر گروه از محصولات قرار داده و مسئولیت را بر عهده تولیدکنندگان و واردکنندگان گذاشته است.

فناوری هم تضمین موفقیت نیست. فاولی، گرینستون و ولفرام (۲۰۱۸) در بررسی برنامه کمک به بهسازی مصرف انرژی ساختمان های خانوارهای کم‌درآمد در میشیگان دریافتند که هزینه سرمایه گذاری تقریباً دو برابر ارزش صرفه‌جویی واقعی انرژی بوده است.

این نتیجه رد همه بهسازی‌ها نیست و نشان می‌دهد صرفه‌جویی روی کاغذ را نباید محقق‌شده دانست. انتقال چنین تجربه‌ای به ایران باید تعرفه، درآمد خانوار، کیفیت ساختمان، هزینه سرمایه و قابلیت اجرای قرارداد را در نظر بگیرد.

سخن آخر
مسیر عملی با جلوگیری از اتلاف جدید آغاز می‌شود. در ادامه اصلاح کم‌هزینه عملکرد تجهیزات موجود و سپس نوسازی هدفمند در برنامه‌های اجرایی قرار می‌گیرند. سرویس و تنظیم درست تجهیزات، حمایت از خانوارهای فاقد توان سرمایه‌گذاری و قراردادهای عملکردی باید کنار ابزارهای رفتاری مورد توجه قرار گیرند.

در این مسیر باید از شمارش فعالیت‌هایی مانند ساختمان‌های ممیزی‌شده که شاخص فعالیت می‌باشند به سنجش نتایج واقعی رسید. پرداخت بر پایه صرفه‌جویی تأییدشده نیازمند خط مبنای معتبر، تعدیل اثر آب‌وهوا و تفکیک اثر واقعی برنامه است. هزینه اندازه‌گیری هم نباید منفعت پروژه‌های کوچک را از بین ببرد.

کاهش عدد کنتور به‌تنهایی معیار موفقیت نیست. خانه سردتر، مدرسه نامناسب‌تر یا تولید متوقف‌شده دستاورد بهره‌وری نیست. خانوار کم‌درآمد ممکن است پس از بهسازی بخشی از بهبود کارایی را به آسایش بیشتر تبدیل کند. در این حالت صرفه‌جویی کمتر الزاماً بیانگر شکست نیست و باید مصرف انرژی، رفاه، ایمنی و هزینه را هم‌زمان سنجید.

پرسش نهایی این نیست که کدام برنامه درصد بزرگ‌تری اعلام کرده است. معیار اعتبار برنامه‌ها این است که کدام مداخله با هزینه کمتر، صرفه‌جویی بیشتر و پایدارتری را بدون آسیب به رفاه و ایمنی ایجاد می‌کند. آموزش باید راه را روشن کند، بازخورد نتیجه را نشان دهد، بازار تجهیزات مناسب عرضه کند و تأمین مالی و قرارداد معتبر، اقدام را شدنی سازند.

سخن سردبیر

صیانت از آب؛ پلمب چاه‌ها و تسریع انتقال آب سد باغان

سجاد بهزادی

آب، سرمایه‌ای ملی و ضرورتی انکارناپذیر برای توسعه پایدار است. در مناطق کم‌آبی مانند جم و ریز، حفاظت از منابع آب زیرزمینی اهمیت دوچندانی دارد و نیازمند تصمیم‌های مسئولانه و اقدامات عملی است. در همین راستا، شاهد یک اقدام عملی ارزشمند از سوی دکتر خدری مدیرعامل شرکت پالایش گازفجرجم هستیم.

پلمب حلقه های چاه آب شرکت پالایش گاز فجرجم، گامی ارزشمند در مسیر صیانت از منابع آب زیرزمینی دشت ریز است. برداشت روزانه آب از هفت حلقه چاه این پالایشگاه که در سال‌های ابتدایی فعالیت حدود ۲۰ هزار مترمکعب بود، با مدیریت مصرف، کاهش هدررفت، نوسازی خطوط انتقال و توسعه واحدهای اسمز معکوس، به کمتر از دو هزار مترمکعب رسیده است؛ کاهشی حدود ۹۰ درصدی که اهمیت مدیریت مصرف را نشان می‌دهد.

با این حال، صیانت از آب نباید به پلمب چند حلقه چاه محدود بماند. تداوم این روند و خروج تدریجی سایر چاه‌ها از مدار برداشت، مستلزم تأمین منابع جایگزین و به‌ویژه تسریع در تکمیل و انتقال آب سد باغان به پالایشگاه است.

شرکت پالایش گاز فجرجم با مشارکت ۳۷۰ میلیارد تومانی در پروژه سد باغان، سهم خود را در تحقق این طرح ایفا کرده است. اکنون انتظار می‌رود با شتاب گرفتن مراحل اجرایی و انتقال آب، زمینه کاهش بیشتر برداشت از سفره های زیرزمینی فراهم شود.

آینده منابع آب منطقه به تصمیم‌های امروز وابسته است. پلمب چاه‌ها اقدامی امیدوارکننده است، اما دستیابی به نتیجه‌ای پایدار، در گرو استمرار این مسیر و تسریع در بهره‌برداری از ظرفیت سد باغان است؛ ضرورتی که هم حفاظت از محیط زیست را تقویت می‌کند و هم به تأمین پایدار آب صنعت و منطقه یاری می‌رساند.

در این میان، باید اقدام مدیرعامل شرکت پالایش گاز فجرجم در مسیر کاهش برداشت از منابع آب زیرزمینی و پلمب تدریجی چاه‌ها را ارج نهاد. چنین تصمیم‌هایی نشان می‌دهد که مسئولیت‌پذیری در قبال منابع ملی، فراتر از الزامات اداری و سازمانی است و به نگاه بلندمدت مدیران و حساسیت آنان نسبت به آینده کشور بستگی دارد. صیانت از آب، نفت، گاز و دیگر سرمایه‌های ملی، وظیفه‌ای همگانی است و همه مدیران، سازمان‌ها و شهروندان باید خود را در برابر حفظ این امانت برای نسل‌های آینده مسئول بدانند.

